

Ezután Pálffy Dánielt megválasztották az intéző-bizottság elnökévé, mire Gerliczy Ferenc báró ismét fölszólalt. Az intéző-bizottság tagjainak megválasztásával ért véget a gyűlés.

A kormány felhivatalosa Rósáról.

Budapestről telefonálják: A Budapesti Napló, a kormány felhivatalosa ma vezető helyen foglalkozik a szegedi választás dolgaival és Rósa Izsónak föltétlen megválasztása mellett foglal állást. Az érdekes cikk ezeket mondja:

A szegedi választás.

Szegeden ebben a pillanatban még nincs képviselőjelölt. Rósa Izsó visszalépett, Fabiny Ferenc nem is lépett föl, Gerliczy Ferenc báró még nem nyilatkozott, Pálffy József sem vállalkozott egyenlőre a küzdelemre. Mindezekről az urakról szó volt. Bizonyára mindegyik méltó is arra, hogy Szeged városát a parlamentben képviselje. Egyelőre azonban csaknem bizonyos, hogy egész Szeged munkapárti, de a felekezeti egyenlenségek akadályozzák a politikai bizalomnak egy személyben való összpontosítását.

Nem kívánunk a szegediek alkotmányos funkciójába belebeszélni. A jelölés utóvégre a kerület dolga. Abba sem a sajtónak, sem az illető kerületen kívül álló közvéleménynek, de még a kormánynak, sőt a központi országos pártoknak sincs beleszólása. Szegeden is az lesz a munkapárt jelöltje, akit Szeged választópolgárai kívánnak. Hogy ez ki lesz, az valószínűleg holnap fog eldőlni és a csütörtöki nagy pártgyűlésen fog szentesítést nyerni. Ezen a helyen a döntés előtt azonban egypár megjegyzést teszünk arra a módra nézve, amelylyel a klerikalizmus, a felekezeti érzés Szegeden beleavatkozott a politikába.

Amikor Rósa Izsót a szegedi első kerület képviselőjének jelölte, ugyanaznap este Jászai Géza apátplébános a következő táviratot küldte Héderváry Károly gróf miniszterelnöknek:

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök ur ökszcancellariájának Budapest.

Szeged város első választó kerületében képviselőnek egyhangú lelkesedéssel Rósa Izsó dr-t jelöltük.

A szegedi nemzeti munkapárt nevében

Jászai Géza
elnök.

A jelölés hírért Szegeden általános lelkesedés fogadta. Rósa Izsó odalenn rendkívül népszerű ember. A szegedi jelöltetése alkalmából szebbnél-szebb jellemképét küldték. Negyvennégy év óta áll a város közéletének szolgálatában. Mindig Deák-párti politikus volt és a városi ügyekben mindig önzetlenül szolgált minden polgártársának érdekét. Az árvíz után ő volt a nagy regeneráció esze. Annaira tetszett az ő jelöltetése a szegedieknek, hogy egyhangú lett volna a választása. Egyetlenegy ellenzéki párt sem állított volna ellene ellenjelöltet. S akkor állott be a váratlan fordulat.

Ha földije nem is jellemeznék Rósa Izsót olyan szépen, mindenki megismerné tisztelettel parancsoló férfiasságát abból, hogy miként viselkedett. Ez az ember minden habozás nélkül rögtön lemondott a reá várakozó nagy dicsőségről. Előtte szentebb annak a politikai pártnak az érdeke, melyhez meggyőződése köti, szentebb szülővárosának felekezeti békéje, mint a maga érvényesülése. Ha negyvennégy esztendő munkája nem is mondaná el a lemondást, amihez Rósa Izsó föltétlenül ragaszkodik, bizonyítja, hogy megérdemelte azt a lelkesedést, amelyet Jászai apátplébános sürgönye tolmácsol.

Hogy Szegeden mi lesz, azt nem tudjuk. Azal tisztában vagyunk, hogy a munkapárt győzni fog és hogy ez a szinmagyar város a sötét kezek által szított felekezeti egyenlenség

számára hozzáférhetetlennek fog bizonyulni. Nyugodtan nézünk tehát a megoldás elé, ami kétséghívul közmegegyezésre fog szolgálni.

Egy tanulságot azonban le kell vonni a szegedi esetről, még pedig pártkülönbség nélkül. Ez a tanulság az, hogy le kell számolni a Bus Jakabokkal, a jezsuitizmussal, a felekezetieskedéssel, a klerikalizmussal. Utjukat kell szegni a magyar történelmi liberalizmus ellen folytatott aknamunkának. Mert itt nem lehet munkapárti kérdéssről beszélni, hiszen az egész szegedi munkapárt egyhangú lelkesedéssel jelölte az érdemes zsidó polgárt. Ami itt a munkapárton belül történt, az máskor, másutt, hasonló esetben megtörténhetik minden pártban. Mert a szegedi eset, amely nem is annyira Rósa Izsó, mint inkább Jászai Géza esete, azt bizonyítja, amit ezerszer megírtunk és megmondottunk, hogy a klerikalizmus egy olyan nemzetközi szervezet, amely a bilincseibe vert embert kiragadja minden más emberi vonatkozásból, kiragadja családi köréből, pártjából, hazájából, sőt önmagából is és egy mindazoktól különálló, esetleg mindazokkal szemben álló idegen hatalmu szervezet szolgálatába kényszeríti.

A szegedi esetnek nem lesz semmiféle rossz következménye, de remélhetjük, meg lesz az a jó hatása, mely kellő világításba fogja helyezni a klerikalizmus előrenyomulásában rejlő közveszedelmet.

Három nap az alsó Tiszán.

Irta Hubert Lajos főmérnök.

Kvassay Jenő miniszteri tanácsos Árvízvédelem című művében közli, hogy a magyar nemzet eddigelé hatszáz millió koronát meghaladó összeget költött folyóink szabályozásával kapcsolatos ármentesítő és lecsapoló munkálatokra; amiből a nagyobb rész, háromszázötven millió esik a társadalom terhére. Ez az egyetlen adat már magában elégséges arra, hogy a vízügyek közgazdasági fontosságát minden kétségen felül megállapítsa.

Ezidő szerint nincsen ország, melyben az ármentesítések oly terjedelemben és oly modern alapon lennének végrehajtva, mint hazánkban. Európában a legnagyobb ármentesített terület a Pó-völgyében fekszik, itt a töltések közé fogott terület 700,000 hektár, a Pónak töltések közé fogott szakasza 252 kilométer; *) utána fontosságra nézve a második ármentesítés a Loire mentén található, hol a terület 95,000 hektár, a töltések hossza 483 kilométer. Hollandiának pedig, hol terjedelme a legkiterjedtebb ármentesítések és lecsapolások találhatók, — habár nem is összefüggő rendszerben, — egész mivelés alatti területe nem tesz ki többet 2,500,000 hektárnál; ennek valamivel több mint fele van ármentesítve (mintegy 1,300,000 hektár), míg a kiszáritott tavak és tengerek területe 85,000 hektárt tesz ki.

Csakis Oroszországban és Amerikában vannak kiterjedésre nézve nagyobb árterületek és mocsarak, azonban ezeknek sem ármentesítése, sem lecsapolása nem áll az intenzivitásnak azon a magas fokán, mint a mi árterünk.

Hazánkban az ármentesített terület összesen mintegy 6,400,000 katasztrális holdat (3,683,000 hektár) tesz ki, melyből 1,980,000 hold esik a Duna és 4,443,000 katasztrális hold a Tisza völgyére.

Ármentesítéseink intenzivításáról tanuskodnak a töltések hosszán kívül, mely az 1905. évi adatok szerint a Duna völgyében 2784 km., a Tisza völgyében 3299 km., a belvizlevezető csatornák hossza, mely 10,000 km-t meghaladt és a még folyton szaporodó szivattyú-telepek száma, melyek ugyanazon időben 118-ra rugtak és másodpercenként 163 köbmétert emeltek ki.

Az okszerű gazdálkodással meghódított terület nagysága, a közlekedési eszközök épité-

*) Vízügyi közlemények XV. füzet, 48. oldal.

sének és föntartásának a védett területen való olcsóbsága, nemkülönben a mocsarak és posványok megszüntetésével a közegészség terén elért eredmények e műveleteket — Kvassay ur öméltósága szerint — a magyar nemzet egyik legnagyobb alkotásává avatják, hogy ne mondjuk, egy második honalapítás magasságára emelik.

A vízépítés terén elért jelentékeny sikereink, melyeket itthon alig vesznek észre és bár annak nyomán fakadt áldást mindnyájan egyaránt élvezzük, kellően nem méltatják, a külföld érdeklődését nagy mértékben magukra vonták és ott teljes elismerésre találtak. A külföldi műegyetemen munkáinkat az előadásokban megismerttik és példaképpen állítják a technikus ifjuság elé.

Víziműveink iránti nagy érdeklődésnek köszönhető, hogy a külföldi szakemberek sűrűn keresik föl hazánkat és idevezetik a technikus ifjuságot is tanulmányutra, kik ezzel ismereteik bővítésén kívül alkalmat nyernek viszonyaink megismerésére. Így volt már szerencsénk az olaszokat, németeket, franciákat, cseheket és most utóbb a lengyeleket, sőt néhány éve a távol Japán kiküldöttjeit vendégül tisztelhetni, kik a tapasztaltak fölött nagy elismeréssel nyilatkoztak, csodálták országunk szépségét, gazdagságát és fejlődő magas kulturánkat, mely a külföldi téves és rosszhiszemű híresztelések után meglepte őket, meggyőződtek arról, hogy semmivel sem maradtunk a többi kulturállam mögött.

A lemergi műegyetem negyed- és ötödéves hallgatói Thullie Maximilian dr rektor, udvari tanácsos, valamint Matakiewicz Maximilian dr, Watozik Károly dr és Lopuszanski János dr tanárok vezetésével e hónap első három napján utaztak be Tiszánkat, Csongrádtól a Dunába való betorkolásáig; e tanulmányutjuk azon történelmi multnál fogva, mely a lengyel népet hazánkhoz közelebb fuzi, valóságos diadalut volt, melynek fényes sikeréhez mindenki hozzájárult, akinek erre csak alkalma jutott. A kedves vendégek elsején délelőtt Budapest felől érkeztek Félegyházára és a város megtekintése után ebédhez ültünk a vasuti étterem előtti tágas folyosón. A mérsékelt áron kiszolgáltatót kitűnő ebédért a vasuti vendéglőst illeti meg az elismerés. Ezután az állomási főnök részéről rendelkezésünkre bocsátott különkocsiban tettük meg az utat Csongrádig, hol Babócs Béla ármentesítő társulati igazgató tiz magánfogattal várt bennünket, melyeken a Tiszához hajtottunk. Utközben Csongrád közönsége kedves figyelemmel köszöntötte a vendégeket.

A csongrádi hajó hid, az ottani parkburkolatok és töltésburkolatok megtekintése után az országos magyar királyi vízépítési igazgatóság részéről rendelkezésükre bocsátott Szeged gőzhajóval leutaztunk Mindszentig. Utközben érdeklődéssel nézték a szentes-csongrádi új hidat, a tiszai átvágásokat, a védőtöltések vonalozását és az azokon fölhalmozva lévő védőanyagokat stb.

(Folytatjuk.)

A török trónörökös Budapesten. A török trónörökös kedden délután Budapestre érkezett. Udvari vonata csak néhány percig állt a nyugati pályaudvaron. Fogadására a török főkonzul ment ki. Más hivatalos személy nem várta a trónörökösöt.

Az albán veszedelem. Cettinjéből jelentik: A mirditák, a leghatalmasabb albán törzs, kiáltották függetlenségüket és proklamációt küldtek a cettinjei diplomáciai képviselőknek. Ebben a kiáltványban általános lázadásra szólítják föl a lakosságot, a mohamedánoknak és keresztényeknek egyenjogúságot ígérnek és önkénteseket toboroznak, hogy kikergessék Albániából a törököket. Azzal végződik a proklamáció, hogy mi a célunk? A lazadó albánok meg-